

Verantwoording Gegevensbescherming

Functionaris Gegevensbescherming
April 2018

Door: mr. N. (Nadia)Benaissa

Geacht College van Burgemeester en Wethouders,

1. Aanleiding

Privacy is een mensenrecht dat in onze Grondwet gewaarborgd wordt, evenals in verschillende internationale verdragen, zoals het Europees Verdragen voor de Rechten van de Mens en het VN-verdrag voor Burgerlijke en Politieke Rechten. Het recht op privacy omvat het recht op eerbiediging van iemands persoonlijke levenssfeer, het recht om met rust gelaten te worden, en bescherming van de persoonlijke levenssfeer wanneer er persoonsgegevens worden vastgelegd en verstrekt. Het is een recht dat burgers primair hebben ten opzichte van de overheid, dat dient ter bescherming tegen de machtsverhouding tussen beiden.

De Gemeente Breda is verantwoordelijk voor de verwerking van persoonsgegevens van inwoners van Breda, en soms van andere gemeenten. Om op een verantwoorde manier met deze gevoelige gegevens om te gaan, wordt het recht op privacy in acht genomen. De Gemeente Breda dient daarbij te voldoen aan de huidige wetgeving, waaronder de Wet bescherming persoonsgegevens (Wbp) en kijkt vooruit naar nieuwe wetgeving, de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG). Deze Europese verordening biedt een nieuw kader rondom gegevensverwerking en de daarbij behorende verplichtingen voor de Gemeente Breda (als verantwoordelijke) en de rechten van burgers (als betrokkenen). De verordening stelt overheidsinstanties verplicht een Functionaris Gegevensbescherming aan te stellen.

Op 1 september 2017 ben ik, Nadia Benaissa, aangesteld als functionaris gegevensbescherming (FG). Conform de AVG is het mijn taak intern toezicht te houden op de toepassing en naleving van de huidige en komende wetgeving. Tevens bekleed ik een ambassadeursfunctie op het gebied van bewustwording rondom de verwerking van persoonsgegevens binnen de Gemeente Breda. Daarnaast kan ik adviseren op het gebied van privacy. De adviesrol staat op gespannen voet met de toezichtrol. Om te voorkomen dat een slager zijn eigen vlees keurt, dient er terughoudend met het adviseren worden omgegaan. Graag verwijs ik u voor meer informatie over de rol en taken van de FG naar bijlage 1, 'De rol van de FG en de bescherming van persoonsgegevens binnen de Gemeente Breda'.

Als onafhankelijke en autonome functionaris gegevensbescherming, leg ik rechtstreeks verantwoording af aan het College van Burgemeester en Wethouders. Voor u ligt de tussentijdse verantwoording, waarin wordt aangegeven waar wij op dit moment staan en waar ik mijn aandacht de komende periode op zal vestigen. Dit eerste jaar ben ik voornemens drie maal verantwoording af te leggen. In oktober 2017 heeft het College de startverantwoording ontvangen, na deze tussentijdse verantwoording volgt in oktober 2018 derde verantwoording. De frequentie na het eerste jaar, zal te zijner tijd opnieuw beoordeeld worden, maar zal minimaal één keer per kalenderjaar zijn. De verantwoording zal schriftelijk geschieden en kan desgewenst mondeling worden toegelicht.

2. In aanloop naar de AVG

Per 25 mei 2018 is de AVG van kracht. Sinds mijn aanstelling ben ik van start gegaan met het stappenplan van de Autoriteit Persoonsgegevens (AP). Dit zijn vooral praktische zaken waar we als organisatie aan moeten voldoen. Denk hierbij aan een verwerkersovereenkomst, een verwerkingsregister, het kunnen toepassen van privacy by design en het werken aan bewustwording. Met dit stappenplan zijn we al een eind op weg en op basis hiervan kunnen we concluderen dat we er wat dat betreft als organisatie goed voor staan. Dit zegt echter nog weinig over de wijze waarop we inhoudelijk met persoonsgegevens omgaan.

In mijn startverantwoording gaf ik aan dat ik het eerste half jaar zou gebruiken om te inventariseren waar binnen de Gemeente Breda aandachtspunten liggen wanneer het gaat om de verwerking en

bescherming van persoonsgegevens. In de afgelopen maanden heb ik met veel teams en projectenleden gesproken om op te halen welke zaken concreet leven en welke zorgen en vragen medewerkers en burgers hebben over privacy.

De behoeften en aandachtspunten binnen de Gemeente Breda heb ik naast de AVG gelegd en vervolgens ben ik tot een nieuw stappenplan gekomen, om ook inhoudelijk aan de AVG te kunnen voldoen. In bijlage 2 'Implementatie van de AVG: de stand van zaken en een blik vooruit', ga ik nader in op het stappenplan van de AP en waar wij als organisatie staan. Vervolgens geef ik aan welke zaken de komende periode nog aandacht behoeven.

3. Bewustwording

Veilige verwerking van persoonsgegevens staat of valt met het bewustzijn van medewerkers. Het is van belang dat eenieder die persoonsgegevens verwerkt of raadpleegt, begrijpt hoe privacygevoelig die gegevens zijn. Bewustzijn creëren en behouden vergt aandacht en herhaling. Er zullen daarom verschillende middelen worden ingezet om het bewustwordingsproces leven in te blazen én in leven te houden

Geheimhouding

In de startverantwoording is aangegeven dat er een geheimhoudingsverklaring ontwikkeld zou worden, die zowel door interne als externe medewerkers ondertekend dient te worden. Deze verklaring is er thans, en ik ben in overleg met afdeling Organisatie om ervoor te zorgen dat dit zowel bij bestaande als nieuwe medewerkers onder de aandacht gebracht wordt.

Awarenessbijeenkomsten

In de afgelopen maanden heb ik veel teams bezocht, waarbij ik de AVG onder de aandacht heb gebracht en waarna we steeds samen het gesprek zijn aangegaan. Medewerkers voelen vaak zelf aan welke werkzaamheden privacygevoelig zijn. Het recht op privacy en in het bijzonder het recht op bescherming van persoonsgegevens, is er niet voor bedoeld om de werkzaamheden te blokkeren. De bedoeling is juist dat het een onderdeel wordt van de werkzaamheden, zodat medewerkers op een bewuste wijze te werk gaan, rekening houdend met verschillende belangen die betrokkenen hebben. Privacy is één van die belangen, maar zeker niet het enige belang. Binnen die context worden de gesprekken gevoerd.

Deze gesprekken zijn echter niet genoeg om voldoende bewustwording te creëren. In bijlage 2, 'Implementatie van de AVG: de stand van zaken en een blik vooruit' ga ik nader in op bewustwording binnen de organisatie.

4. Functionaris Gegevensbescherming

De rol en taken van de functionaris gegevensbescherming zijn voor een belangrijk deel vastgelegd in de AVG. Op verschillende momenten is mij gebleken dat het voor de organisatie en voor het bestuur vaak nog onduidelijk is wat die rol en taken precies zijn. Tijdens het PoHo van 16 januari 2018 zijn hier een aantal vragen over gesteld. Moet de FG bijvoorbeeld altijd actief ingelicht worden waar het persoonsgegevens betreft, is het mogelijk dat het College instructies geeft wanneer het gaat om bewustwording en beleid? In het stuk 'De rol van de FG en de bescherming van persoonsgegevens binnen de Gemeente Breda' (bijlage 1), ga ik daar nader op in en biedt ik een werkwijze aan die binnen de organisatie gebruikt kan worden wanneer er sprake is van verwerking van persoonsgegevens.

5. Scholing

Naast mijn juridische achtergrond met een specialisatie in mensenrechten en internationaal recht, ontstond bij mij de behoefte cursussen te volgen om mij verder te verdiepen in het privacyrecht en daaraan gerelateerde opleidingen. In bijlage 3 'Overzicht FG' staan de cursussen die ik in de afgelopen maanden gevolgd heb.

6. Overzicht werkzaamheden

In bijlage 3 (Overzicht FG), benoemd in voorgaand punt, staat per onderwerp opgesomd waar ik als FG de afgelopen maanden aan gewerkt heb, op het gebied van: beleid, privacy by design, overzichten binnen de organisatie, bewustwording, training en netwerkbijeenkomsten. De zwartgedrukte onderdelen zijn voltooid, de grijsgedrukte onderdelen zijn in ontwikkeling.

7. Terugblik en een blik vooruit

De startverantwoording heb ik voorzien van een planning. Hieronder zal ik per onderdeel aangeven wat de stand van zaken is. De zwartgedrukte onderwerpen zijn voltooid, de grijsgedrukte onderwerpen nog niet en daarbij wordt aangegeven wat de reden van vertraging is. De planning heb ik vrij snel na mijn aanstelling opgesteld, waarbij het soms lastig was een inschatting te maken qua prioritering. Desalniettemin zijn de meeste zaken opgepakt zoals gepland. Daarnaast is er gewerkt aan vele andere zaken, waarvoor ik u nogmaals verwijs naar bijlage 2 en 3. In bijlage 2 vindt u eveneens de planning voor de komende periode.

Doel	Middel	Termijn
Verantwoording	<ul style="list-style-type: none"> Schriftelijk Mondelinge toelichting indien gewenst 	<ul style="list-style-type: none"> Oktober 2017 April 2018 Oktober 2018
Scholing	<ul style="list-style-type: none"> CIP/E training CIPM training (uitgesteld omdat er binnen de organisatie te veel privacyvraagstukken liggen en er te weinig capaciteit is. Er is daarom momenteel te weinig ruimte voor training.) Big Data Fundamentals Diverse bijeenkomsten over de AVG 	<ul style="list-style-type: none"> December Januari Oktober Van september tot maart
Inventarisatie in aanloop naar de AVG	<ul style="list-style-type: none"> Inventarisatie Verwerkingsovereenkomst Art. 30 formulier Nieuwe rechten en plichten 	<ul style="list-style-type: none"> Februari 2018
Aandachtspunten <ul style="list-style-type: none"> Sociaal Domein Burgerzaken Big data Smart City 	<ul style="list-style-type: none"> Beleidskader (voor het sociaal domein is het beleidskader in concept. Na de discussie tijdens het PoHo van 16-01-2018 ontstond er onduidelijkheid over wie het beleid moet opstellen, de FG of het College. Daarover dient eerst een besluit genomen te worden door het College) Inventarisatie 	<ul style="list-style-type: none"> Maart 2018
Datalekken	<ul style="list-style-type: none"> Protocol en uitdragen binnen de organisatie 	<ul style="list-style-type: none"> Februari 2018
Bewustwording	<ul style="list-style-type: none"> Geheimhoudingsverklaringen Bewustwordingscampagne wordt ontwikkeld en zal worden uitgedragen door een privacy coördinator en de FG 	<ul style="list-style-type: none"> Mei 2018
Awarenessbijeenkomsten	Bijeenkomsten specifiek voor verschillende afdelingen en doelgroepen	<ul style="list-style-type: none"> Oktober 2017 tot september 2018

Bijlagen

1. De rol van de FG en de bescherming van persoonsgegevens binnen de Gemeente Breda
2. Implementatie van de AVG: de stand van zaken en een blik vooruit
3. Overzicht FG